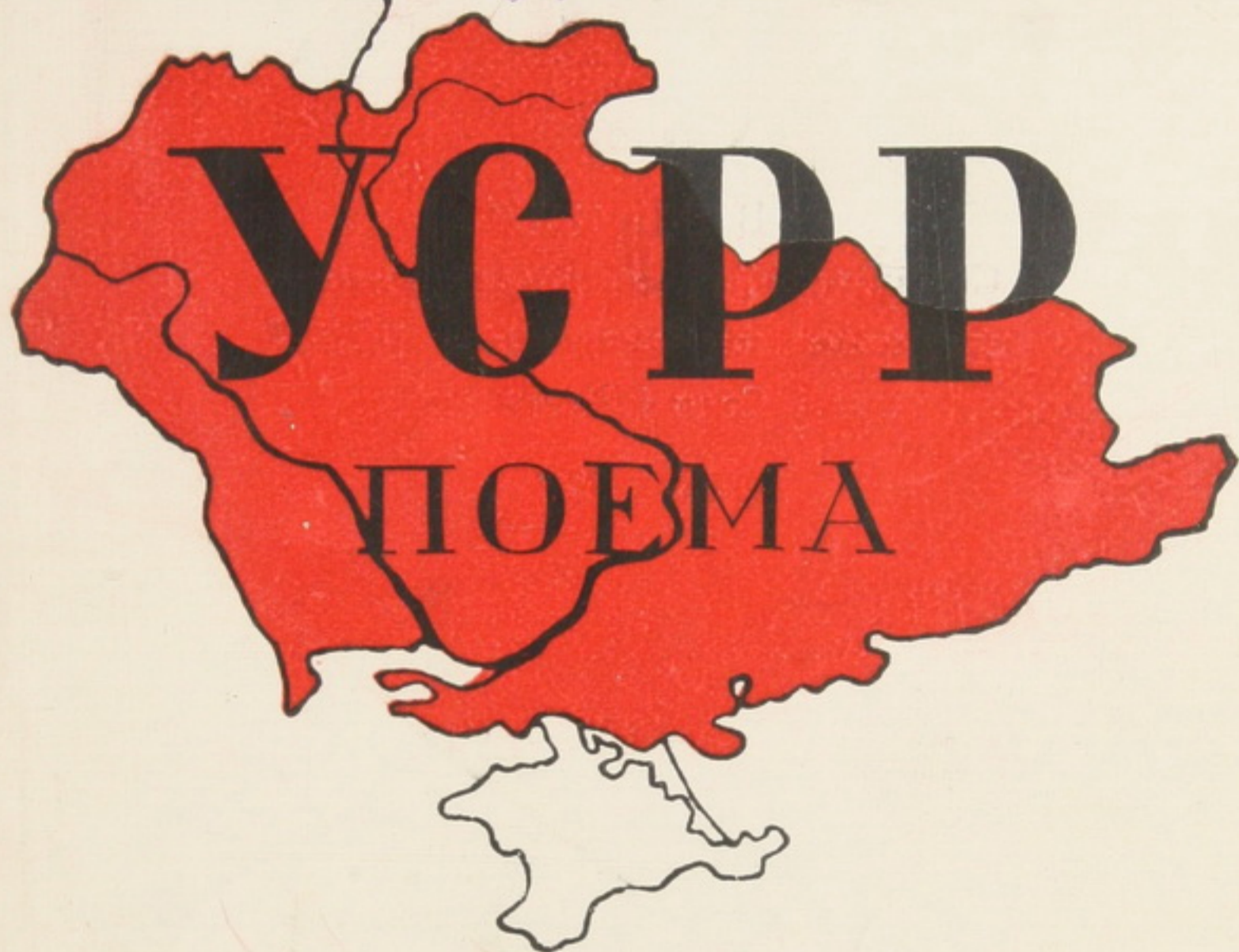

ВОЛОДИМИР ГАДЗИНСЬКИЙ

Ар

562

СИМ

19 - МОСКВА - 25

ВИДАННЯ
Союзу українських пролетарських і
селянських письменників в РСФРР
(„Село і Місто“).
„С. і М.“

Володимир Гадзінський

8

У С Р Р

(УКРАЇНА)

ПОЕМА

Державна Публічна
БІБЛІОТЕКА УРСР
ІНВ. 33198

19 — МОСКВА — 25.

ВСЕНАРОДНА
БІБЛІОТЕКА УКРА
Д. 20 541 70 1

Обгортка М. В. Билєнкїна.
Набїрав т. Дмитрїв М. Є, складав
ї керував випуском видання
т. Клімов С. В.

Державна Публічна
БІБЛІОТЕКА УРСР
ІНВ. 223877

ВНООФ
Звірено 20 07 р.

Ветеранові української і російської
революції, тов. М. О. Скрипникові,
цю пісню про революційну Україну
присвячую.

Автор.

I.

...Степ не степ..
Лани пшениці,
Що колись були степами
Та соняшну Україну
Покохали до безтями.

Грають ниви... Радість сіл,
Хліб і хліб... Селянський рай...
Нарід гордий, анархічний,
А завзятий—хоч вбивай.

...Степ не степ...
Колись-то було:
Дикі орди половецькі,
А пізніш в козацьких Лубнах
Панували Вишневецькі.

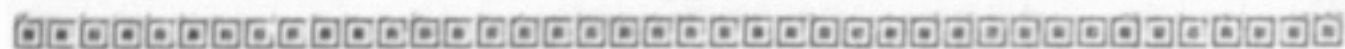
Ромодану шлях—„торговик“
Вже забув про давню славу,
Як від Дону в славний Київ
Чумаки йшли на Полтаву.—

...Все минуло...
Життя друге...
Навіть Петра люте діло,
Що вирросло з під Полтави
Наче в пропасть полетіло у історію.
І—розбилось...
А з обломків,
З плодотворної руїни—
Буря...
Буря йде по світу
Й не мивула Полтавщини.

...Щезли пани з економій,
Наче бруд обмитий милом
Запінивсь... І зник безслідно..
Не pomoже піп з кадилом!
І шумлять, шумлять пшеничні поля...
Гей—так шуміли віками!
Буря прийшла—революція...
Полтавці жаліють за днями
Вчешанніх мрій...

...Дивно ялосьь:
Ревкоми,
Чека,
Наркоми, Ревтриб,
З селян „разверстку“ беруть—
І мясо, сало і хліб.
Чути—шаліє Поділля,
Правобережжя в огні,
Горить Тараща і Сміла—
Повстань зелена стіхія!
Полтавці в повстанці йдуть—
І покотились зелені аж під Харків—
Нову столицю.

...Гей! Не поїдеш спокійно в Київ
Шляхом Полтавським,
І не поїдеш в село—
З зірки червоним знаком.

...Куркуль не любить робочих,
Хутір не любить заводу,
Якже звязать в одно: „Огонь і воду“?!—

...Ой не знала Полтавщина,
Та не розуміла,
Як глибоко революція
Світ перемінила.

...Ой не знала Полтавщина
Нічого не знала,
Комуністів не любила
Хліба не давала.

...Ой не знала Полтавщина
Повстанців збирала,
А забута чорна нива
Їсти не придбала.

...Ой—пізнала Полтавщина—
Гола—нива плодна,
Комуністів не любила
І—сама голодна!—

...І сьогодні Полтавщина
Своїм шляхом йде,
Свій характер все хоронить—
Все в собі несе щось: „Окреме“...
Не як другі, а своє „Полтавське“—
Що не вступить, зломить шию
Уперте, ~~„хочешчи“~~.

І все має Полтавщина
Завзятість і силу,
Ними вона утрималась
В дні гніту, загину—
Коли всюди в Україні неволя злиденна
Важким ярмом людей гнула—
Полтава гімерна
Все сміялась...
Наче зріла, хитра молодиця,
Яка знає що не буде:
„З собаки лисиця“...
Гей— чекала! Дочекалась:
Не в лисицю
Змінилась собака
А—в британа...
Цей з фільварків, з сіл
І попа, і пана, і—царя
Пігнав „к чорту“!—

...В Полтавщині червоне весілля.
Стяги, гасла на прапорах...
Хитра молодиця наче ланя
І сміється, і танцює, радісно вітає...
Але в грудях—що?.. Не визнає—
І—ніхто не знає.

...Така була Полтавщина
В часи Петра-ката,
Та лишилась до сьогодні:
Роскішна, богата...
Живе в сонці,
І безжурно
Ще більш розквітає,
А про це, що в неї в грудях—
Ні—ніхто не знає,
Не знав,—і—знати не буде!..

...Дивні, тверді, невловимі

В Полтавщині люде.—

II.

...Мох старинности і мрії,
Давніх літ сердешний хід,
Що сотнями важких років
Над Десною перебіг.

...Ігор... Путивль-княже місто,
Плаче, плаче Ярославна...
Орди, бої...
І так тихо—
Де минуле стародавнє
Життям грало.

.. Батурин, нещасний Глухів,
Романтика України,
А сьогодні —
Добре сталось:
Піврозвалені руїни,
Де сільський товар пасеться ..

...Гей! Минуле... А про нього
Тихохвильна Десна синя,
Нишком шептає Дніпрові,
Як колись-то життя гнало
Понад нею — бистроного.

...До Києва притулилась,
Другим боком до Полтави,
В купі з ними проживала,
Роки злиднів, хвилі слави.
До них рідних як сестриця,
Пригортає любі ниви,
Приклонилася Дніпрові,
І—вітає, те — що буде.
Добре бачить:
Дивні люде,
Що не дивляться в минуле
Ідуть — шляхом барикад.
І забули про руїни,
Про зітхання занепаду,
Та беруть:

„Міліонним штурмом рук жпластих

„Світ і Владу“!

..В Чернигівщині затише
І мовчання призабуття,
Вкрило міця, що забули про колпине...
На бік мовчки уступились...
Залізничний шлях біжить —
Кожний чує Бахмач, Ніжин,
Дарниця та Конотоп —
Не згадає:
Ні про Глухів,
Ні Сіверський Новгород,
Ні Полуботка Чернигів.
Залізничний шлях біжить,
Всі ці міця осторінь...
Шлях залізний — геть від них —
Майбутньому на вздогін.—

...Не змінюється затише,
Романтика і ліризм,
Трудно, важко зрозуміти,
По царизмі—
Комунізм...
...Що три роки нива плодна,
По старому збіже родить,
Як й раніше неписьменність
Селом, містом бродить, бродить—
Самогоном розквітає...
І як колись...
Ні змінилось:
Поміщика вже не має,
А куркуля держить крепко
В своїх руках: „Комнезам“!

...Чернигівщино Бояна!
Час своє життя розкути
З давніх зломаних кайдан!
Їх немає, але давлять
Тавром—
Незабутих мук...
Гей забути, все минуле,—
До остатка!
Твоїх рук вже не звяжуть:
„Чорні спли“!
..В ліво! В ліво!.. Путь пряма!
Над тобою у віддалі
Зійшло сонце... Йде весна—
І—культури Перелім!
І чи чуєш?
Життя дзвін час повстання вибиває:
„В лі-во! В лі-во!
Закликає:
„Гей зі мною — на пробій!“

III.

...Валки і Суми, Охтирка,
Купянськ і Вовчанськ, Чугуїв,
Ізюм ..

А поміж ними:

Харків—нова столиця.

...І все це дуже недавно,

Під Курськ, Вороніж сягало,

Обоян, Оскіл і Бобрів

Одна земляця—

„Слобідщина“.

...Неволі тюремний вік,—

В понурій час насилля—

У Валувську ніч

Та царське божевілля,

В день зради і зневіри

Всіх,

Всіх—хто „пацом“ був

(і бути хтів):

„Енейом із мандрівки“

Прийшла у рідний край,

У цей,

Що так поволі,

Поволі завмирав—під гнітом.

...І Сковороди тіль
Блукає по хуторах,
Неначе дивиться:
Прийшла, прийшла вже воля
А люди ще чекають,
Півсонні, нерухливі...
І він копає мовчки
Могилу свою власну
Та бачить наче в сні,
Прийденність невиразну,
Яка прийшла—сьогодня!..
І бачить він:
Як в найгірших скрутах долі,
Брала, брала Слобідщина
В свої руки лівобрежні
Існування України.
В час жорстокий
Коли Київ—забував про „добру славу“,
Вставав Харків,
Брав у руки
І Чернігів і Полтаву,
Брав команду і провід.
...Котляревський—батько слова,
За ним йдуть „20 ті роки“,
І кріпацтво і неволя,
Рух, вагання...
Дитячі кроки мови,
Що під кнутом занімала...
Гріпченко і Костомарів,
Квітка, Щоголів й Гулак,
А сьогодні:
З'їзди Рад—
„Гарт і Плуг“—
Пролетаріят!—

...Всюди ремонти. Нова столиця
Виросла з сірих кварталів,
Розбиті мури, домви, будинки,
Встають з руїни—живуть.
...Гудить столиця, кругом будують
Реве автомобіль,
І тільки Лопань як „по старому“
Тече—„лінива гниль“.
.. А там за містом аероплани
Стоять рядами—присіли..
Гіганти льоту, що десь з засвітів,
На Харківщину злетіли.
..Нові порядки. І творчі люди
Кують, будують майбутнє,
Заводи в руху, і станки грають—
Хутори—
Життя могутнє
Навіть селянство бере,—
Воно поволі, недовірчиво
А все ж: „Іде вперед“.

...Із самих нетрів пливе стихія
Переміняє країни.
Переміншала та розколола
Життя і побут людини.
Шукає свого... Найшла дорогу,—
Міліонні рухи ідей—
Нові держави, вибухи сили,
В кузнях залізних людей.
Кілька років... Не тою стала—
Скоро зміниться вона,
Коли всі сили укриті в нетрах
Роскує—хвиля червона.—

...Сьогодні горда слобідська земля —
Роб-Сел-Україна—таран,
І в купі з нею Далека Північ—
Нестримний бунту оркан—
Гей—

 докотився:
Де Збруч, Дністер—
Вперед!
Бє молот титана—

Слобідська земле—

 Ти—друга стала—

Здорова—

 Без бога і пана!—

IV.

...Донбас...
Вугіллям вагітне слово.
Залізом могутній зміст.
Сучасности міць і перемога.
Майбутньої дійсности ток.

...До вас
Поклади підземелля—
Говорю—
Я—маленький вугільний дріб.
І вас—
Всесильні поклади
Скриті у нетрах Донбасу—
Вас закликаю я:
Вставайте з вічного сну!

Не вам лежать під землею!
Не вам спокійно нидіти—
Вашим законом: „Огонь“—
Залізо в ньому ковати..
Метал—свободи криць.

...Залізовугілля Донбасу!
Віками ти у підвалі—
Ти був рабом.
...Донбас!
Ти гордий, плідний рудник
Служив—царям, панам.
Ти—чорний, блискучий граніт—
Продався—за світло дня!

...Донець тече журливо
І степ тулиться до нього,
Вітри гуляють—чорти...
Нема, нема: „Майбутнього“.

...Донбас!
...Донбас!..
...Донбас!..

Не тисячі—
Міліони шахт...
Я хочу міліярди тон!
І всі робочі з нами!—

...І чим ти був Донбасу степе?
І чим ти будеш у майбутнім?
Твоє вугілля спить без руху...
Здається—спить...

...О—ні.
Не спить вугілля!
Чи бачиш-ти? Заводи...
Без фабрикантів!
Що це?..
Ні—це заводи, заводи,
Ні—це робочі маси,
Працюють без упину
І—для своєї класи.

Заводи, це... Заводи!
Могутній праці ритм
І леться мов Дніпро
Чавун, чавун, чавун...
...І леться він огнистий
Нестримно мов оркан
На це, що постаріло, згнило...
І ось:
Встає титан майбутнього!..
І хто це? Хто це є?!
Питається зло-світ..
І Вандервельде, Рокфеллер,
І Вандербільд і Гільфердінг,
І Вудроф Вільсон, Пуанкаре—
Питаються: „І що це є?!“

Валить Донбас залізним словом:
„Не вам в моїх стінах конати,
Та торгувати моїм тілом.
Не вам по вік за бога мати:
Доллар і Фунт!

...Встає Донбас...
А з ним у Курську „аномалія“
Тремтить,
Тремтить залізним тілом.
І не pomoже Мусоліні,
Ані фашистів криваві штуки—
Падуть мов думи занепаду
В смітник історії...
Сьогодні друга на світі сила:

„Союз Донбасу з Серноплугом!“

...Донець тече журливо
І степ тулиться до нього,
Вітри гуляють—чорти...
Нема, нема: „Майбутнього“.

І „Не п - и“ гнила пика,
І про концесії говорять,
Непман зубами щирить
І „безобразія“ творить.
Степом вітри гуляють,
Робочий протестує:

„Хто це?
Чи я—робочий,
Чи—спекулянт панує?“
Я, я! І я—залізо,
Ми, ми—єдине тіло
І все, що проти нас
В минуле полетіло—

Встає, встає вугілля,
Всюди встає залізо...

Чи бачиш?

Буржуй лежить...

Валить робочий:

Віків,—неволю й гніт!—

...Встає, встає Донбас...

І чим ти є для нас?

Людей так мало знає,

Що це приходить час—

Коли:

„Залізовугілля,

Іскру радіо—життя,

Електромотор

І пропеллер

У тіло звяжуть одно!“

І бачиш:
Зорі, світ, земля
І гора, гора камінна
Стануть: „Одно!“
Час і кров
Нічим не будуть—
Зв'яжуть нас
В могутній, творчій діла сил'бот!

...А над Донбасом подій льот,
Голосить славу перемоги,
І бють! І бють і бють прадзвони—
Залізний, творчий час повстання
Встає: „Вугілля“...
І з Донбасу
І з плодних нетрів наростання
Встає:
Вугілля культур,
Залізо перелому!—

...І радість, радість.. Шепче степ:
„Вже я не степ вугілля склад,
Щезає мирна тишина...
„Вже я не степ, заліза склад
Культуробунту новий лад!“

...І шепче степ:
„Встає Донбас...
Гей—перемога!
І для нас встає майбутнє з підземелля.
І раду життятворчі хвилі,
Пролом—повстання гелля—
„Енергматерій творить Світ!“

...Вугіллязалізо, криць і чугун!
Сон...
Сон тисячелітній...
З нього кванти, кванти, кванти—
І іскор монолітний хід електронів.

...І цить...
Нема мене...
Тількиво ни — електронн. .

Донбас!

Залізовугілля — Криць —

Весілля.

Електро-енерго: час!

Донбас! Донбас! Донбас — іде!

V.

... Дністер, і Бог і Дніпр
Степами
Широким фронтом
Як побратими — пішли у море,
Де лимани
Дрімали тирсами своїми.

Рідним руслом, могутнім рухом
Обняли степу чорнозем
І в Чорне Море покотились
Разом з віками,
Що заснули на хвилях бунту і свободи.

... І степ був степ...
Неначе батько
Скривав і Скифа й Печиніга,
Грабіжні орди Тамерляна
А під травами і тирсами
Хлібну землю чорнозему.

... І степ був степ...
Шумів вітрами,
Від моря люту силу взяв,
І Дністру, Богові та Дніпру
У „Чорне“ плисти приказав...

...І степ був степ...
Дрімав віками,
Лиманом про минуле снів,
Та чайки сріблом бистрокрилим
В вечірній тиші шелестів.

...І так віками степ Херсону
Над Чорним Морем пісню грав —
І як воно — відвічним шумом
Шептав, прохав, ридав, питав...
Про що? Кого? Ніхто не знав.

...Гей — заграли, заграли, заграли
Над степами не пісні вітрові,
Заридали — ридали, ридали,
Понад ними надії багрові.

...Відступала червона стіхія
Із Криму, від Одеси, Херсону,
А за нею понісся кривавий
Крик роспуки, нещастя, прокльону.

...Від села до села — божевілля:
Всякі ради, шлики різнобарвні,
А від моря з танками французи,
Та румини митарствами славні.

...І німецька команда бренть:
„Чорнозем — в порожняк — та в Германію!“
Часу тільки було за мало —
Повезли-б до Берліна Асканію!

...Що губернія: Григорієв преславний,
Всі за волю, а гроші в карман...
У центрі маніфести, прикази
„Для народу“ друкує гетьман.

... І орла за спиною скриває...
Острить кихті кривавий вампір —
Пімсти, пімсти... І тихо зітхає:
„Де корона, каторга, Сибір...“

... Та про це що пропало нечаяно...
„Може верне ще, верне колись,
Села заспокоять „отряди“,
А заводи — наган і мотуз!“

... Гей — обсіли степи та лимани
Чорні круки — двоглаві орли,
І навчали: „Народ непослушний —
Нехай знає...“ Гуляли пани!...

А степ неначе не знав
Замок, притих і питав,
Вітрів тихенько питав:
Про що? Кого... Ніхто не знав!...

... І заграли, заграли, заграли
По Херсоні вітри перемоги,
Гей — вертали, вертали, вертали
На Україну червоні кольони.

... З Гуляй-поля тачанками гнав
Чорних круків „батько Махно“ —
То червоних — чи з боку, чи в спину —
Отаману байдуже — одно:

... Чи ограбить державну скарбницю,
Живим законать комуніста,
Сьогодні гуляє бандитом,
А завтра — „під знак анархіста“...

...З під землі виросив повстання
Чорнозем змінився на вулкан,
Все валиться, зміняє, щезає...
Революції упертий оркан —
Все вперед і вперед: „Перекопом“ ..
Денікин, чорна сотня і Врангель
З чорнозему — і: В море! І — в море!..

...У руїні лежить Січеслав,
Хвилі Дніпру ліниво пливуть,
Не сміються пороги бурливі,
В Чорне Море чайками не йдуть...
...Від Дністра по вугільний Донбас
Мов зараза степами пішла,
Не хвилюють по нивах пшениці —
Помарніли до щенту, до тла ..
...Від села до села мов примари
Лежать люди опухлі, півголі,
Жах — руїна, безхліб'я і голод,
Людські стони по хатах і в полі.
...Від села до села — божевілля...
Мать дитину убила і з'їла,
Люди пухнуть і гинуть безліку...
Купи трупів... Залишені тіла
В степ виносять голоді собаки. —

...Гвуться, вються чорноземи
В болю, муках і олчаю...
Біль без краю... Що це, що це?
Стогнуть горді чорноземи.
... Вже п'ять років нездужають
Не пшениця криє диви,
Вітер віє недородом...
Чорноземи нездужають.

... Було колпсь... Тонкосмакx
Европейців харчували,
Годували булочками —
Европейців тонкосмакx.
... А сьогодні люд голодний
Загибає скрізь і всюди,
Куска хліба він не має —
Чорнозему — люд голодний.

... І шумить степ... Віджив Херсон —
Куди не глянеш — виростають
Бупці пшениці — небосклон...
І люди в селах не копають
В кошмарних муках...
Віджив степ...
Несеться морем грімкий звук —
Начав роботу елеватор,
Міліон, міліон робочих рук
За працю взявся.
Ще не всі!
Ще залишились тисячі!
Куди іти ще, ще не знають,
Голови чешуть, і — чекають:
„Може щось прийде... Само з себе“!...
А час біжить. І степ — іде...
Встає завод: „куєм, куєм —
За ним, поволі — чорнозем“.

... Ідуть, ідуть „Робселстоліття!“
Динамовік — тисячеліття...
Свобідних дум крилатий сон...
І він встає: „Скифів Херсон“!

VI.

... Ясне сонце
А ярами
Зелень, радість, щастя, сміх. .
Край веселий, горбоватий,
Вкритий житом переліг.

... Гордим луком
Стрічка ясна
Крутим яром Двістр пливе,
Віт Бескиду привітання
В Чорне Море він несе.

... Над ярами,
На горбищах
Панських гнізд руїни, слід...
Сонні шепчуть про минуле,
Про забутий панський вік.

... Рік за роком... Гей —
Горіли сільські хати — татарва!..
Рік за роком — біла спину
„Яснопанська“ ляшня.

Рік за роком... І минуле
Десь пропало, в даль пішло,
А горбами та ярами
Свіжим вітром понесло.

І питалися розлоги,
І білих хат одкриті очі:
„Що це? Що це далі буде?...
Там стихія — од півночі!“

... Довгі роки лан Поділля
Гремів стрілами гармат,
Татакали скоростріли —
Крик, лементи з сільських хат.

... Проходили важким кроком
Царські армії — на Карпати...
І вертали... Голі, босі
Панську долю руйнувати.

... Проходили регіменти,
Гогенцолернські генерали,
І австрійські... А опісля —
Гей — тікали, утікали...

... І скінчився сон Поділля,
Гудить глухо яр і лан,
Буря, буря... Так тікають...
Генерал, і ксьондз, і пан!

... Глухо ночью рельси дзвонять,
Зіри сіли... Мов чекають...
Чорним вужом в нічній мраці
Ешелони пропадають...

... Хто від тебе не втікав

Тими ярами твоїми?

... Хто без ліку не вкривав

Тебе — трупами своїми?!

... За панами йдуть червоні
Так нестримно... Яр сопе...
Йдуть червоні аж до Збруча
А повстання — з заду йде!

... І Петлюра, і повстання,
Денікин і „Галічани“,
І поляки, що з Пілсудським,
І бандитські отамани...

... Все у тебе помішалось,
Все стихія рознесла,
Те що було — роздавила,
Світ — в майбутнє понесла.

... Три рази стихійним рухом
Брала тебе в свій аркан,
І не раз зеленим бунтом
Гнав її яру оркан...

... І котилися із рельсів
Ешелони, трупи, хліб...
Працювала „чрезвычайка“, *мешковська*
Людська кров, і жах, і крик...

... Там під лісом комуніста
Ножем ріже п'яний брат —
Кішки поре...
А з віддалі — пожеж страх...
З сільських хат тікають люди,
Бють гранати у село...
Гей
Поділля злотополе —
Тебе —
Трупом занесло —
Наче снігом!..

... Це туди на схід від Збруча...
А на захід — гніт, неволя,
Панська Польща, пан Пілсудський
Пограбили ниви, поля —
Шкуру днуть із безземельних...
Лягря-гробы наповнили бідним людом...
Край веселий на каторгу замінили.

... О Поділля! Гей — Поділля —
Порізали тебе брате
Наче мясо на частини...
І віками — кострубате
Твоє щастя —
Ще й сьогодні боком лізе.

... Волинь! Галицьке Поділля!
Доля, доля вам одна!
Є багатство, є люд добрий —
А свобода?...
Ще нема ..

...Яри, Дністре — не смуткуйте.
Все що гинло у неволі,
В ярмі, гніті загибало
Вже встає!
І буде жити!
Йде стихія вже вперед...

Збруч перейде! Візьме Волинь —
І червоний шлях веде
Прямо, прямо:
„Через вас!“

І вже видно,
Видно час —
З ним —

Збунтованих закони —
Встав червоний світ, іде!
Щезнуть муки і кордони —
Все Поділля — оживе!!!

VII.

... Дніпра коханко говірлива,
У зелень щастя завітчана,
Золотим сміхом яснокрила —
Київська земле! Черногрива!..

... Київська земле! Рух. Повстання!
Селянських бунтів скорохід, —
Жорстокі зміни...
Цар і піп!..
Безглуздий танок „патріотів“
Гетьман і кайзер...
Генерали...
Бандитів тьма і рев одчаю —
Матрос, робочий, комуніст...
А над цим всім — повстання —

Нової ери знак:
„Червоний стяг“!

Державна Публічна
БІБЛІОТЕКА
ІНВ. з 223874

ВСЕНАРОДНА
БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
33

...Гей — заорали, заорали —
Гей —

Тракторами, тракторами революції
Київську землю, чорногриву...

...Гей — заорали, заорали —
Ножом, „одрізом“ смертоносним
Сотні могил...

І заорали:

Над панським трупом — чорнозем...

І над бандитом — чорнозем!..

А понад ними — свободи —

Свободи молот стопудовий —

Кує майбутнє!..

Степ червоний

Дніпрові хвилі —

Так голубить.

...Київська земле чорногрива!

Краси твоєї не зруйнує

Ніякий вир — катастроф день.

...Куди не станем

Тінь історії

Лежить дрімучими пасмами...

...Куди не глянеш —

Про майбутнє

Земля говорить...

...А степами

Думки роями верхом їдуть...

На небі списом пишуть долю,

Блищать у сонці...

І лиманом пливуть у море...

Чи в неволю?

~~Сторінка 1 з 1~~

... Плугом заорана могила,
Кістяк й пшениця: побратими,
А між соснами та пісками
Ниви — килими та килими
Зелених хлібів плідний степ.

... Канів, Черкаси, Чигирин —
Ідуть, ідуть червоні роти,
А там
У лісі,
У яру
Присів з одрізом наче крот
Зелених гасел темний раб.
З одної стріхи два шляхи
Пішли у різні перегони,
Пішли світами...
І зустрілись:
„В люфту заложені патроня
Ворожих крісів
З братських рук“.

... А у містечку крик погрому
Земля — рідав, чорногрива...
Реве нагап...

... І все минуло в вічній хвилі...
Затихли бої,
Шепче ліс:

„Амністію видав комуніст“.

... Покинув ліс, залишив яр,
Засрав ниву темний брат,
Цей — що „комунію“ проклинав —
Бандитом лічив ночі й дні,
Пшеницю сіє,
І весело —
Співає в степ...
А він гуде:
Повстаньте гнані і голодні —
 Комуна йде! Комуна йде!

... Чорняву хвилю Дніпр могутній
Широким луком розлива,
Київська земля, чорногрива,
На болі коси розпліта,
Нових часів...

І так радіє...
Сміються: лан, ліси, піски,
Гей — зароїлось в цукроварнях,
А в арсеналі бють в станки.
Не летять з рельсів паровози,
У Бровок мовчки ліс дрімає:
Нема бандита...
Оре поле,
Пшеничне зерно він кидає
У любий, товстий чорнозем.

А там далеко — де Поділля
Працює тихо день у день,
Волинь примкнула одним боком,
Бо другий збитий панським кнутом —
І стогне важко...

Київська земля шепче тихо:

„Цить, цить Волинь!

Не ти одна...

Там біля тебе Галичина,

Вся Венгрія, Польща,

Ціла Європа

Під гнітом стогнуть!

А з Востока:

Історії повітряна флота

Несе надію перемоги —

Сильний, рішучий крок вперед!

...Хто не хотів тебе забрати,

Кому ти рельсів не зривала,

Кому ти не дала відплати,

Кого — прийняла і прогнала?

...Ти довго, важко революцію
На світ родила в диких спазмах,

І довго, довго твоя доля

Була так темна, невпразна.

Ніхто не знав що завтра буде,

Кого ти нишком приголубиш,

Чи може — кинешся в безодню,

І розум — й серце в ній загубиш?!

Ніхто не знав!..
Життя сказало —
Гранітним словом в кризі мент...
Київська земле!
Це повернуло здоровля:
„Ніч змінилась в день“.

І він начався:

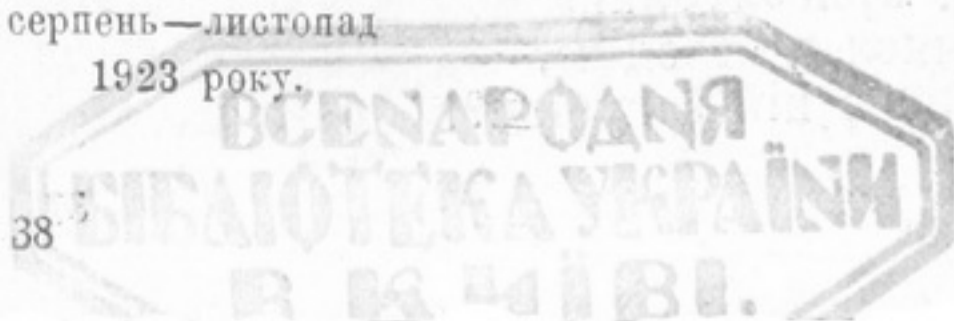
Не тихим світом,
Не в ранніх зорях,
Ні розмаю —
Прийшов:
Оркану грізним громом,
В кривавих боях і одчаю,
В завзятій, лютій боротьбі!..

...Життя вернуло...
Чорногрива Київська земле!
Час змінився!
Змінився час!

„Із ночі день!..“

День! День! День — день! Великий день!
Розбив кайдани — Величень...

Москва,
серпень — листопад
1923 року.

Ціна 50 коп.

10187